

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS

2020-11-23 Nr. 4D-2020/1-162
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje gautas X (toliau vadinama – Pareiškėjas, pareiškėjas) skundas (toliau vadinama ir – Skundas) dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama ir – Kalėjimų departamentas arba KD) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su galimai netinkamu skundo nagrinėjimu.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „[...] man buvo įteiktas atsakymas į mano skundą rašytą KD, skundo registracijos Nr. 2S-214 data 2020-01-17. [...] aš skundu kreipiausi į KD pagal kompetenciją dėl Alytaus pataisos namų LAVL administracijos padarytų grubių pažeidimų mano atžvilgiu. [...] man kreipiantis raštišku prašymu į LAVL Alytaus pataisos namų padalinį [...] ir prašant pateikti [...] atitinkamos informacijos [...], man [...] nesuteikė ir pateikė visai nelogišką ir niekuo nepagrįstą atsakymą [...] prašymo gavimo Reg. Nr. 6-18 data 2020-01-06 [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „[...] esant šioms aplinkybėms [...] kreipiausi į KD prašydamas [...] įpareigoti man pateikti prašomą pažymą, informaciją bei kopijas, kaip tai numato teisės aktai. Tačiau KD net nenagrinėjo mano skundo, net neanalizavo esamų bei galimų aplinkybių [...] siūlo kreiptis su prašymu į tą pačią [...] LAVL administraciją, kuri ir nesuteikė man prašomo dalyko bei kurią skundu ir skundžiau KD [...]“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2020 m. vasario 18 d. raštu Nr. 4D-2020/1-162/3D-422 kreipėsi į Kalėjimų departamentą, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2020 m. vasario 28 d. Seimo kontrolierius gavo KD 2020 m. vasario 28 raštą Nr. 1S-505; rašte ir jo prieduose pateikta toliau nurodyta informacija:

4.1. „[...] nuteistasis X (toliau – pareiškėjas) kreipėsi į Kalėjimų departamentą su 2020-01-08 skundu „Dėl Alytaus PN man pateikto atsakymo į prašymus 2020-01-06 Nr. 363-16 reg. Nr. 6-18, pateikto atsakymo Nr. 363-16 2020-01-16 (toliau – skundas). Kalėjimų departamentas pareiškėjui

pateikė 2020-01-17 atsakymą Nr. 2S-214 (kopijos pridedamos)“;

4.2 „Kalėjimų departamentas išnagrinėjo pareiškėjo skundą ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 str. 5 d. 4 p., 14 str. 7 d., pateikė 2020-01-17 atsakymą Nr. 2S-214. Informuojame, kad pareiškėjas savo skunde skundė ne Laisvės atėmimo vietų ligoninės (toliau – LAVL) administraciją, kaip nurodyta Jūsų rašte, tačiau Alytaus pataisos namų administraciją, kuri nepateikė pareiškėjui medicininės informacijos (išrašų iš medicininių dokumentų), tačiau nurodė kreiptis į LAVL administraciją. Manytina, kad Alytaus pataisos namų administracija pareiškėjui pateikė pagrįstą atsakymą, nes Alytaus pataisos namai nuo 2019 m. spalio 1 d. nedisponuoja jokia medicinine informacija apie nuteistuosius, nes Alytuje dirbantys asmens sveikatos priežiūros specialistai nuo 2019 m. spalio 1 d. pavaldūs LAVL administracijai, o šiuose pataisos namuose veikęs Sveikatos priežiūros skyrius reorganizuotas į LAVL Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriaus padalinį Alytaus pataisos namuose“;

4.3. Kalėjimų departamento 2020-01-17 rašte Nr. 2S-214, pateiktame kaip atsakymas į 2020-01-08 Pareiškėjo skundą (kopijoje):

„Kalėjimų departamente [...] buvo gautas Jūsų 2020-01-08 skundas, kuriame piktinatės, kad Alytaus pataisos namų administracija nepateikia Jums duomenų (pažymos) apie sveikatą ir nurodo kreiptis Laisvės atėmimo vietų ligoninę (toliau – LAVL).

Informuojame, kad Jūsų skundas Kalėjimų departamente buvo išnagrinėtas. Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad nuo 2019 m. spalio 1 d., įvykus laisvės atėmimo įstaigų sveikatos priežiūros skyrių reorganizacijai, visi laisvės atėmimo vietoms, taip pat ir Alytaus pataisos namams priklausę sveikatos priežiūros padaliniai (skyriai) pavaldumo teise buvo prijungti prie LAVL, tapo LAVL Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriaus padaliniais, todėl Alytaus pataisos namų administracija nebedisponuoja informacija, susijusia su LAVL Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriumi veiklos adresu Alytaus pataisos namuose ir neturi įgaliojimų teikti jokių duomenų, susijusių su nuteistųjų sveikatos priežiūra.

Atsižvelgiant į pirmiau išdėstyta, maloniai prašome visais rūpimais klausimais dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo Alytaus pataisos namuose kreiptis į LAVL administraciją.“

5. Seimo kontrolierius 2020 m. vasario 18 d. raštu Nr. 4D-2020/1-162/3D-423 kreipėsi į LAVL, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2020 m. kovo 9 d. Seimo kontrolierius gavo LAVL 2020 m. kovo 3 raštą Nr. S-947; rašte ir jo prieduose pateikta toliau nurodyta informacija:

„pareiškėjas 2020-01-02 su prašymu kreipėsi į Alytaus pataisos namų [...] direktorių dėl informacijos pateikimo. Alytaus PN administracija persiuntė pareiškėjo prašymą LAVL administracijai. 2020-01-06 nuteistajam buvo pateiktas atsakymas į jo prašymą Nr. PPV-APN-13.

Pareiškėjas LAVL administracijai pateikė du prašymus, kurie buvo gauti 2020-01-22, Nr. 6-62 ir Nr. 6-63. Pareiškėjui buvo pateikta jo prašoma pažyma, Nr. PPG-APN-11.

[...] Pareiškėjas buvo iškviestas LAVL pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriaus (toliau – PASPS) darbuotojos aplinkybėms išsiaiškinti. Pokalbio metu nuteistasis jokių pretenzijų LAVL neišsakė, tik reiškė nepasitenkinimą, kad Alytaus PN administracija nenagrinėjo jo prašymų, o persiuntė LAVL. Pareiškėjui Kalėjimų departamento [...] Sveikatos priežiūros skyriaus vedėja atsakyme į pateiktą skundą nuteistąjį informavo, kad nuo 2019 m. spalio 1 d., įvykus laisvės atėmimo įstaigų sveikatos priežiūros skyrių reorganizacijai, visos laisvės atėmimo vietos, taip pat ir Alytaus pataisos namų administracija nedisponuoja informacija, susijusia su LAVL PASPS veiklos adresu Alytaus pataisos namuose ir neturi įgaliojimų teikti jokių duomenų, susijusių su nuteistųjų sveikatos priežiūra [...].“

Tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos teisės aktai

6. Viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAI) (redakcija, galiojusi iki

2020-11-01):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 6) efektyvumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja ekonomiškai, rezultatų siekia kuo mažesnėmis sąnaudomis; 7) subsidarumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi; [...]“

7. Bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinama – BVK):

183 straipsnis. Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. 3. Kalėjimų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.“

8. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatuose, patvirtintuose teisingumo ministro 2012 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 1R-58, nustatyta:

„8.31. nustatyta tvarka nagrinėja asmenų prašymus, skundus ir pranešimus, priskirtinus Kalėjimų departamento kompetencijai; [...]“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

9. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) 2012-03-01 nutartyje (administracinė byla Nr. A502-1605/2012), be kita ko, nurodyta:

„[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius

sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

Tyrimo išvados

10. Pareiškėjas Skunde nurodo, jog su skundu kreipėsi į KD dėl Alytaus pataisos namų administracijos nesuteiktos informacijos, susijusios su sveikatos priežiūra, tačiau KD, pasak Pareiškėjo, nenagrino skundo ir neanalizavo skunde nurodytų aplinkybių.

11. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas su prašymu 2020-01-02 kreipėsi į Alytaus PN prašydamas pateikti informaciją, susijusią su sveikatos priežiūra, Alytaus PN 2020-01-06 pateikė Pareiškėjui atsakymą Nr. 363-16, kuriame informavo, kad nuo 2019 m. spalio 1 d. Alytaus PN dėl įvykusios reformos nuo 2019 m. spalio 1 d. nebeteikia informacijos apie sveikatos priežiūrą ir kad visais šiais klausimais reikia kreiptis į LAVL, bei šį prašymą persiuntė LAVL administracijai nagrinėti pagal kompetenciją, LAVL 2020-01-06 gavo Pareiškėjo prašymą ir *pateikė Pareiškėjui atsakymą Nr. PPV-APN-13 bei prašomą informaciją.*

Pareiškėjas gautą iš Alytaus PN 2020-01-06 atsakymą Nr. 363-16 apskundė BVK nustatyta tvarka Kalėjų departamentui.

12. Nagrinėdamas pareiškėjų skundus Kalėjų departamentas, kaip viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų.

Vadovaujantis VAĮ įtvirtintu išsamumo principu – viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes. Taigi, viešojo administravimo subjektai, rengdami atsakymus, privalo įvertinti pareiškėjo prašymo turinį ir pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą, aiškų ir argumentuotą atsakymą, kuriame būtų atsakyta į visus keliamus klausimus, o jei prašoma informacija nepateikiama, turi būti nurodytos priežastys, kodėl tai negali būti padaryta.

Kalėjų departamentas įvertinęs 2020-01-08 Pareiškėjo skundo (KD gautas 2020-01-14, rašto Nr. 2G-243) turinį, 2020-01-17 raštu Nr. 2S-214 pateikė atsakymą, kuriame paaiškino, jog nuo 2019 m. spalio 1 d., įvykus laisvės atėmimo įstaigų sveikai priežiūros skyrių reorganizacijai, visi laisvės atėmimo vietoms, taip pat ir Alytaus pataisos namams priklausę sveikatos priežiūros padaliniai (skyriai) pavaldumo teise buvo prijungti prie LAVL, tapo LAVL Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriaus padaliniais, todėl Alytaus pataisos namų administracija nebedisponuoja informacija, susijusia su LAVL Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriumi, veikiančiu Alytaus pataisos namuose, ir neturi įgaliojimų teikti jokių duomenų, susijusių su nuteistųjų sveikatos priežiūra.

Pareiškėjas buvo informuotas, kad ateityje dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo Alytaus pataisos namuose turėtų kreiptis į LAVL administraciją.

Skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui įvertinus Pareiškėjui pateiktą KD atsakymą, darytina išvada, kad KD atsakymas į Pareiškėjo 2020-01-08 skundą pateiktas atsižvelgiant į kreipimosi turinį, išsamiai ir visapusiškai atsakyta į esminius skunde iškeltus klausimus,

vadovaujantis teisės aktų nuostatomis nurodyta apskundimo tvarka.

Atsižvelgiant į tai darytina išvada, jog Pareiškėjo skundas buvo išnagrinėtas iš esmės, Skundas dėl Pareiškėjo skundo galimai netinkamo išnagrinėjimo Kalėjų departamente pripažįstamas nepagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

13. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžiama X Skundą dėl Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su galimai netinkamu skundo nagrinėjimu, *atmesti*.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas